

Tqanil ti'j Vacuna ti'j COVID-19 kye qeju Minti'xix Tipumal Kyxmilal

Junrat jaku tzaj yab'il ik tze'n COVID-19 kyij' qeju minti'xix tipumal kyxmilal. *Jaku txi qq'ama'n qa minti'xix tipumal t-xmilala tu'n tb'anixa, qa at juntl yab'il tok ti'ja ex tu'ntzunju, jaku tz'ok vacuna te tz'aqsb'il ti'ja tu'ntzun mi'n ttzaj COVID-19 ti'ja. Qa aya jun xjal ik tze'n jlu:*

- » In nok q'anb'il ti'ja tu'ntzun tnaj c'ancer ik ke'yin ik tze'n jun xwinaq' toj t-xmilala ex qa ti'j tchky'ela
- » O kub' operarina tu'n tjatz q'in jun pix t-xmilala tu'n tku'x juntl te t-xel ex in xi tk'a'na q'anb'il tu'n tnaj tipumal tchiky'ela
- » Toj 2 ab'q'i o che ik', o tz'ok aju xnix'il tzajni ti'j tchiky'el juntl xjal ti'ja ex in xi tk'a'na q'anb'il tu'n tnaj tipumal tchiky'ela
- » At jun yab'il kyuw tok ti'ja, aju in nel ti'n tipumal tchiky'ela (ik tze'n yab'il DiGeorge ex Wiskott-Aldrich)
- » O tzel tiqene VIH atxix ojtxe ex minti' ok q'anb'il ti'ja tu'n twe'
- » In xi tk'a'na nim q'anb'il corticosteroide tb'i, ex junjuntl q'anb'il aqeju jaku tzel q'in tipumal tchiky'ela kyu'n

Ate' mas yab'il ex junjuntl tumel in nel q'in tipumal tchiky'ela ex t-xmilala, yolina tuk'il ajq'anel tu'n tel tnik'a ti'j qa b'a'n tu'n tok juntl vacuna ti'ja. Qa minti'xix tipumal t-xmilala, ke'yinka u'j lu tu'n tel tnik'a ti'j jte' vacuna il ti'j tu'n tok ti'ja tu'ntzun mi'n tyab'ta tu'n COVID-19:

Qa o tz'ok ti'ja...	Ab'q'i	Qe Tnejel Vacuna	¿Ilpe ti'j tu'n tok JUNTL VACUNA wi'je, aju o'kx jun q'anb'il tku'x toj?	¿Jakupe tz'ok VACUNA TE TZ'AQSB'IL wi'je?
Moderna	Te 6 xjaw tu'n tjapun te 4 ab'q'i	Kab'e vacuna o che ok toj 28 q'ij	Il ti'j tu'n tok juntl vacuna aj tik' 28 q'ij toklen tkab'in vacuna.	Jaku, il ti'j tu'n tok vacuna at kab'e q'anb'il toj te tz'aqsb'il kyij' k'wal te 6 xjaw tu'n tpon te 4 ab'q'i, ik tze'nx tb'i vacuna otoq tz'ok te tnejel.
	5 ab'q'i	Kab'e vacuna o che ok toj 28 q'ij	Il ti'j tu'n tok juntl vacuna aj tik' 28 q'ij toklen tkab'in vacuna.	Jaku, il ti'j tu'n tok jun vacuna Pfizer ex qa Moderna aqeju at kab'e q'anb'il toj te tz'aqsb'il kyij' k'wal o che japun twi' 5 ab'q'i.
	6 mo mastl ab'q'i	Kab'e vacuna o che ok toj 28 q'ij	Il ti'j tu'n tok juntl vacuna aj tik' 28 q'ij toklen tkab'in vacuna.	Jaku, mas b'a'n tu'n tok jun vacuna at kab'e q'anb'il toj ti'j ARNm te tz'aqsb'il, aju Pfizer ex qa Moderna, aj tik' 2 xjaw toklen mankb'il vacuna kyij' qeju at mas te 6 ab'q'i. Atzun qeju o japun twi' 18 mo mastl ab'q'i kyu'n ex na'mx tok vacuna te tz'aqsb'il kyij' ex nya kyaj mo mlay b'ant tu'n tok aju vacuna ti'j ARNm kyij', jaku tz'ok aju vacuna te tz'aqsb'il Novavax tb'i, aj tik' 6 xjaw toklen qe tnejel vacuna.
Pfizer	Te 6 xjaw tu'n tjapun te 4 ab'q'i	Oxe vacuna: Tej tik' 21 q'ij tejxi tok tnejel vacuna, o tz'ok aju tkab'in; ex tej tik' 8 seman, o tz'ok aju toxin.	Nya, minti' juntl vacuna tu'n tok.	Mlay b'ant tu'n tok jun vacuna at kab'e q'anb'il toj te tz'aqsb'il kyij' k'wal te 6 xjaw tu'n tjapun te 4 ab'q'i ex otoq tz'ok b'aj qe tnejel vacuna Pfizer kyij'.
	5 ab'q'i	Kab'e vacuna o che ok toj 21 q'ij	Il ti'j tu'n tok juntl vacuna aj tik' 28 q'ij toklen tkab'in vacuna.	Jaku tz'ok jun vacuna Pfizer at kab'e q'anb'il toj te tz'aqsb'il kyij' k'wal q'in 5 ab'q'i kyu'n ex otoq tz'ok b'aj vacuna Pfizer kyij'.
	6 mo mastl ab'q'i	Kab'e vacuna o che ok toj 21 q'ij	Il ti'j tu'n tok juntl vacuna aj tik' 28 q'ij toklen tkab'in vacuna.	Jaku, mas b'a'n tu'n tok jun vacuna at kab'e q'anb'il toj ti'j ARNm te tz'aqsb'il, aju Pfizer ex qa Moderna, aj tik' 2 xjaw toklen mankb'il vacuna kyij' qeju at mas te 6 ab'q'i. Atzun qeju o japun twi' 18 mo mastl ab'q'i kyu'n ex na'mx tok vacuna te tz'aqsb'il kyij' ex nya kyaj mo mlay b'ant tu'n tok aju vacuna ti'j ARNm kyij', jaku tz'ok aju vacuna te tz'aqsb'il Novavax tb'i, aj tik' 6 xjaw toklen qe tnejel vacuna.
Johnson & Johnson	18 mo mastl ab'q'i	O'kx jun vacuna	Il ti'j tu'n tok juntl vacuna ti'j ARNm aj tik' 28 q'ij toklen tnejel vacuna J&J.	Jaku, mas b'a'n tu'n tok jun vacuna at kab'e q'anb'il toj ti'j ARNm te tz'aqsb'il, aju Pfizer ex qa Moderna, aj tik' 2 xjaw toklen mankb'il vacuna. Atzun qeju o japun twi' 18 mo mastl ab'q'i kyu'n ex na'mx tok vacuna te tz'aqsb'il kyij' ex nya kyaj mo mlay b'ant tu'n tok aju vacuna ti'j ARNm kyij', jaku tz'ok aju vacuna te tz'aqsb'il Novavax tb'i, aj tik' 6 xjaw toklen qe tnejel vacuna.
Novavax	12 mo mastl ab'q'i	Kab'e vacuna o che ok toj 21 q'ij	Nya, minti' juntl vacuna tu'n tok.	Jaku, mas b'a'n tu'n tok jun vacuna at kab'e q'anb'il toj ti'j ARNm te tz'aqsb'il, aju Pfizer ex qa Moderna, aj tik' 2 xjaw toklen mankb'il vacuna kyij' qeju at mas te 12 ab'q'i. Atzun qeju o japun twi' 18 mo mastl ab'q'i kyu'n ex na'mx tok vacuna te tz'aqsb'il kyij' ex nya kyaj mo mlay b'ant tu'n tok aju vacuna ti'j ARNm kyij', jaku tz'ok aju vacuna te tz'aqsb'il Novavax tb'i, aj tik' 6 xjaw toklen qe tnejel vacuna.

Qe Xjel Kukx in che tzaj Qanin

¿Tiqu'n junxiti aju juntl vacuna twitzju vacuna te tz'aqsb'il?

In nok juntl vacuna kyi'j junjun xjal (ke'yinka aju t-xaq u'j xkyaj), tu'nju minti'xix in nok q'o'n tipumal kyxmilal kyu'n qe tnejel vacuna maske o tz'ok b'aj kyi'j.

Atzun vacuna te tz'aqsb'il in nok kyi'j qeju o b'aj tipumal vacuna toj kyxmilal tej tik' amb'il, tu'ntzun mi'n kyyab'te.

¿Alkye yab'il in nel ti'n tipumal t-xmilala tu'n tyab'te kyuwxix wen tu'n COVID-19?

Mas jaku che yab'te kyuwxix wen qe xjal lu tu'n COVID-19, noq tze'nxku ab'q'i q'i'n kyu'n.

Nimxix toklen qe vacuna ti'j COVID-19 (aqeju tnejel vacuna ex aju te tz'aqsb'il) ex junjun tumel tu'n mi'n ttzaj COVID-19 kyi'j qeju at juntl yab'il tok kyi'j qa nim ex qa noq ch'in, ik tze'n qeju at kub'ni toj u'j lu. Ate' mas yab'il ex junjuntl tumel tu'n tyab'ta kyuwxix wen tu'n COVID-19. Qa at juntl yab'il tok ti'ja ex minti' toj u'j lu, yolina tuk'il ajq'anel ti'jju tze'n tu'n tok t-xq'uqin tib'a tu'ntzun mi'n ttzaj COVID-19 ti'ja.

- » Q'ayab'il mo cáncer
- » Yab'il kyuw ti'j jux mo riñón
- » Yab'il kyuw ti'j q'eqal mo hígado
- » Yab'il kyuw ti'j chos mo pulmón
- » Yab'il ti'j qwi' ex qa aju tu'n tel naj qnab'il
- » Diabetes (wiq 1 ex 2)
- » Yab'il Down
- » Yab'il ti'j qanmi
- » O tz'el iqet VIH
- » Minti' tipumal qxmilal (minti'xix tipumal qchky'el tu'n qb'anix)
- » Junjun yab'il tok ti'j qwi'
- » Nim qalil ex qa nimxix
- » Yab'winaq
- » Yab'il ti'j chiky' mo qa minti'xix tipumal qchiky'el
- » Sich'il, qa ojtxe ex qa ja'lo
- » Qa o ku'x jun pi'x t-xmilal juntl xjal q'i'j
- » Yab'il tok ti'j t-sesil qwi' aju in maqsin tb'eyil chiky'
- » Tiq'b'il drow
- » Tuberculosis mo tzqijqulb'aj

¿Ti' aju vacuna at kab'e q'anb'il toj te tz'aqsb'il?

Aju vacuna lu at kab'e q'anb'il tku'x toj te tz'aqsb'il tu'ntzun mi'n ttzaj COVID-19 tu'n tnejel virus nix kyu'n qeju junxiti virus mas in che yab'te xjal kyu'n, mas tipumal vacuna lu toj qxmilal. Tb'anel qeju vacuna lu te tz'aqsb'il tu'n kukx tok qxq'uqin qib' aj tb'et amb'il tu'ntzun mi'n qyab'te tu'n virus.

¿Ilpe ti'j jun u'j in netz tu'n ajq'anel tu'ntzun t-xi tq'o'n amb'il te jun xjal minti'xix tipumal t-xmilal tu'n tok jun vacuna te tz'aqsb'il ti'j?

Nya il ti'j, o'kx il ti'j tu'n t-xi'ya jatumel in che ok vacuna ex tu'n t-xi tq'ama'na kye qeju q'ol vacuna. In nonin jlu tu'ntzun lwey tok q'o'n vacuna kye kykyaqil xjal qa il ti'j. Qa at xjel kyu'n qe xjal minti'xix tipumal kyxmilal, jaku che yolin tuk'il ajq'anel tu'ntzun tel kynik' ti'j qa il ti'j tu'n tok vacuna te tz'aqsb'il kyi'j mo nyalo il ti'j, noq jni'x tipumal kyxmilal at.

Qa ma tz'ok vacuna ti'j COVID-19 wi'je, ¿ti' juntl ti' tu'n tb'ant wu'ne?

Il ti'j tu'n kukx tajb'en maqsb'il ttzi'ya kyoj junjun temb'il, maske otoq tz'ok b'aj vacuna ti'ja. Ojtzqi'nka ch'intl toj [*qtemb'ile te internet ti'j Xjel kukx in che Tzaj Qanin ti'j Maqsb'il Qtzi' mo Potzb'il Qtzi' \(o'kx toj yol inglés\)*](#). Ax ikx il ti'j tu'n kukx ttx'jo'ne tq'ab'e nim maj, tu'n tel laq'eya kyi'j txqantl junlo kab'e metro ex tu'n mi'n t-xi'ya jatumel in nok kychmo'n kyib' nim xjal.

Tb'anelqe vacuna ti'j COVID-19, noq tu'nj minti' in che kanin te 100%. Ate' junjun xjal in che yab'te tu'n COVID-19 maske o tz'ok b'aj vacuna kyi'j. Tu'nju ate' mastl virus junxiti kyten, ilxix ti'j tu'n kukx tok qxq'uqin qib' tu'ntzun mi'n tel sputjtl yab'il, jun techel ik tze'n aj tajb'en maqsb'il qtzi'.

¿Atx mas xjel? Tz'okxa toj: doh.wa.gov/covidbooster (o'kx toj yol inglés)